No. 1709 Zaterdag 30 September 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Het Lager Onderwijs.

Volgens praeadvies van den heer LEKKERKERKER, het Onderwijs-Congres aangeboden, gelden de volgende beginselen voor het lager en meer uitgebreid lager onderwijs der niet-Europeesche bevolkingsgroepen:

a. Het onderwijs neme als uitgangspunt de voorstellingen, begrippen en gevoelens bij het kind aanwezig.

b. Het streeft er naar het kind te vormen tot eene superieure persoonlijkheid onder zijn eigen volk.

c. Aan de kennismaking met Europeesche denkwijzen en voorstellingen worde een plaats ingeruimd, teneinde langs dezen weg de associatie der in Ned.-Indië wonende volken te bevorderen en het oog te openen voor de voordeelen, die de Europeesche beschaving kan bieden.

d. Het onderwijs zij er op ingericht de in het volk levende krachten van eigen kunst, eigen gevoelsleven en eigen denkleven te ontwikkelen — of, waar het hiertoe onmachtig is, deze krachten ongerept te laten, teneinde de kostbare eigen beschavingselementen niet te doen verworden tot voor beschaving en ontwikkeling waardeloosd materiaal.

e. Het stelle zich mede ten doel aan het kind de geschiktheid te geven om zich later lichamelijken en maatschappelijken welstand te verwerven.

f. Om de doeleinden, genoemd onder a, b en d te bereiken is het noodig, dat de eigen taal der leerlingen zooveel mogelijk het voermiddel zij van het onderwijs en dat aan haar in 't algemeen eene eereplaats worde toegekend.

g. Aan de leerlingen, die kennis van de Nederlandsche taal noodig hebben als hulpmiddel tot verdere studie, of voor de uitoefening van hun later bedrijf, of als noodzakelijke eisch voor den kring, waarin zij later zullen verkeeren, moet deze taal zoo deugdelijk worden onderwezen, dat dit onderwijs op zich zelf reeds vormende waarde bezit.

h. Moet de Nederlandsche taal dienen als hulpmiddel voor verdere studie, dan mag het einddoel niet minder zijn dan dat de leerling in staat zij de in de Nederlandsche taal gegeven lessen aan scholen voor algemeen middelbaar onderwijs en middelbaar vakonderwijs te volgen.

i. Mag de onderwijzer ten opzichte van dezen eich niet transigeeren, anderzijds dient hij te bedenken. dat aan het volledig begrijpen van het in de klassen gebruikte Nederlandsch niet wordt tekort gedaan, al begaat de leerling, uit een ander taalmilieu voortgekomen, nu en dan idiomatische fouten, welke aan den zin van het gesprokene niets afdoen en die hij pas kan afleeren door voortgezetten en langdurigen omgang met Europeanen.

j. Op de middelbare scholen dient verder ten opzichte van het onderwijs in het Nederlandsch rekening te worden gehouden met de verschillende afkomst der leerlingen in dien zin dat aan niet-Europeanen meer onderwijs in de Nederlandsche taal worde gegeven, waartegenover zij kunnen worden vrijgesteld van andere voor hen minder noodzakelijkelijke lessen.

k. Aan de lagere scholen voor niet-Europeanen, voorbereidend tot middelbaar onderwijs, zal het onderwijzend personeel voorloopig nog gedeeltelijk uit Europeanen moeten bestaan. Zoodra zulks mogelijk zal zijn dient echter het geheele onderwijs te worden opgedragen aan docenten van denzelfden landaard als de leerlingen. De voortgaande associatie tusschen de verschillende bevolkingsgroepen van Ned. Indië zal ten slotte echter de vraag naar den landaard der onderwijzers meer en meer in beteekenis doen verliezen.

Punt 2. Welke plaats behooren bij het onderwijs in te nemen eensdeels de inheemsche talen, anderdeels het Nederlandsch?

Praeadvies-Boes.

In korte punten kan de heer Boes zijn meening als volgt weergeven.

1o. er is maar één taal geschikt voor het elementair onderwijs, n.l. de landstaal;

2o. in de landstalen behooren dus de eerste lees- en leerboekjes te zijn geschreven;

3o. aan het Nederlandsch komt een goede, niet de eerste, plaats toe zoowel in de hoogere klassen van daarvoor aangewezen lagere scholen als bij het verdergaand onderwijs. Het worde er behandeld als meest bevoorrechte vreemde taal.

Praeadvies Borel.

De wenschelijkheid, in principe, uitsprekend van samensmelting van onderwijs, heeft de heer Borel geens zins bedoeld, dat van Inlanders en Chineezen Europeesche Nederlanders zouden te maken zijn.

Aan een assimilatie, die verschillen uitwischt tusschen rassen, geloof ik voorloopig nog niet, wèl aan eene associatie tot het zelfstandig uitleven, in vriendschappelijke samenwerking.

Met het onderwijs, dat het N. I. gouvernement verstrekt, wordt — zooals m. i. terecht door den heer D. van Hinloopen Labberton meermalen gezegd en geschreven is — geen voldoende rekening gehouden met den aard en behoeften van den Inlander. Het Europeesche gouvernementeele onderwijs vindt algeheele bevrediging in wijsheid van het hoofd, is enkel intelectueel De Inlanders behoeven iets meer aan geest en hart. De Javaan heeft, naast het zuiver intellectueele, behoefte aan onderwijs op religieusen basis in zijn eigen taal, de Chinees heeft behoefte aan onderwijs, in zijn eigen taal, aan onderwijs in de leer van Confucius, die den grondslag is van zijn familieleven en zijn moraal.

Dit is zóó absoluut waar, dat het Chineesche karakter „Kino", dat onderwijs beteekent, óók godsdienst en zedeleer beteekent, zóó onafscheidelijk zijn deze van onderwijs.

Het is een waan, dat, door uniform onderwijs, ooit een Chinees of een Inlander tot een Nederlander in voelen en denken zou kunnen gemaakt worden.

Bovendien wil de Chinees dit niet. Hij wil wel een Westersch wetenschappelijke opvoeding, maar hij wil Chinees blijven.

Den Chinees die taal trachten af te nemen staat gelijk met hem van ons te vervreemden.

Op elke geunificeerde d. i. voor alle rassen toegankelijke school, behoort het desnoods facultatieve onderwijs in althans een der landstalen.

Te trachten door Nederlandsch onderwijs, den Inlander en den Chinees van hun eigen taal te vervreemden, zou z. i. onvruchtbare en zelfs gevaarlijke politiek zijn.

Praeadvies eurya Ningrat.

I. ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

De Taalkwestie in de Samenleving. De vraag, welke taal bij het inlandsch onderwijs de voertaal moet zijn, is reeds meer dan eens gesteld geworden. Verschillende antwoorden zijn daarop bereids door bevoegde personen gegeven, de meeningen zijn daaromtrent vrij verschillend. Er zijn er, die het Nederlandsch als de meest aangewezen taal beschouwen voor de inlandsche inrichtingen van onderwijs; anderen wenschen daarvoor in de plaats een van de inheemsche talen; eene derde groep wil noch het een noch het ander. d. w. z. deze categorie wenscht een der inlandsche talen naast het Nederlandsch, terwijl er ten slotte ook nog menschen zijn, die de daar tusschen in staande meeningen als de beste achten. De pro's en de contra's komen niet alleen van Europeesche zijde, maar in den laatsten tijd ook uit de inlandsche wereld zelf.

Is het in het algemeen reeds noodig, bij de oplossing van onderwijsvraagstukken het verband tusschen de school en de maatschappij niet uit het oog te verliezen, des te meer geldt dit bij behandeling van de taalkwestie. In ons geval kunnen wij onmogelijk de vraag beantwoorden, zonder te voren vast te stellen, welke eischen door de Indische samenleving in zake de taal worden gesteld. Deze opvatting noodzaakt even buiten het eigenlijke onderwerp te gaan, om een enkelen blik te slaan op het Indische onderwijsstelsel, indien er van een stelsel althans sprake kan zijn. Deze beperkende bepaling is geen insinueerende bemerking, doch is streng zakelijke toetsing aan de feiten. Vooral op het gebied van het inlandsch onderwijs kunnen we in Indië onmogelijk spreken van een stelsel, eene organisatie met een vast omlijnd doel, aangezien de steeds komende nieuwe regelingen de tijdsomstandigheden nooit blijken te kunnen overleven.

Het is algemeen bekend, dat zoowel het elementair als het middelbaar Europeesch onderwijs in Indië veel te weinig rekening houdt met het toekomstige leven der kinderen. Reeds op zeer jeugdigen leeftijd leert het kind allerlei wetenswaardigheden, welke voor Hollandsche scholen meer geëigend waren dan voor Indische. Hollandsche begrippen worden zoo niet tevergeefs dan toch slechts met moeite aan de kleuters verklaard. Het gevolg daarvan kan niet anders zijn, dan dat er te veel tijd verloren gaat met de vaak nuttelooze uiteenzettingen bij het aanschouwingsonderwijs, waarbij nog bovendien het gewone verschijnsel zich voordoet, dat de kinderen later bijna niets van de wetenswaardigheden van Indië zelf weten. Was het zaak-onderwijs op Indische leest geschoeid, dan zou men zonder bezwaar de logische gedachtengang der kinderen binnen een korter tempo ontwikkeld kunnen hebben. Op lateren leeftijd zou het Indische kind des te gemakkelijker de vreemde begrippen in zich kunnen opnemen.

Nu is het wel waar, dat er aan den anderen kant ook velen zijn, die voor de Europeesche kinderen in Indië het recht opeischen op specifiek Hollandsch onderwijs. Terwijl de regeering zelf reeds doende is, om zooveel mogelijk naar eenheid in het onderwijs te streven, door bijvoorbeeld de tegenwoordige inrichtingen voor M. U. L. O. als het ware te beschouwen als de schakel, die het Europeesch en het inlandsch onderwijs met elkaar verbindt, worden stemmen gehoord, die het tegendeel wenschen.

Ook door ons Congres wordt de mogelijkheid en de wenschelijkheid van onderwijs-unificatie in onderzoek genomen. De vraag in Punt I van de agenda gesteld, houdt op zich zelf die mogelijkheid en wenschelijkheid reeds voor aanwezig; anders ware immers het stellen van de vraag overbodig.

De kwestie der verindisching en unificatie van het onderwijs schijnt slechts in heel ver verwijderd verband te staan tot de aan de orde zijnde taalkwestie; dit is evenwel eene onjuiste opvatting, want om tot eene zuivere oplossing te komen van het vraagstuk dient men vooraf te weten, of de unificatie in de toekomst een feit zal worden, ja dan neen. Hiervan zal het voor een belangrijk deel afhangen, hoe de kwestie moet worden beschouwd. Wat nu de verindisching aangaat, deze zal voornamelijk worden beheerscht door den taalstrijd, die in Indië zal worden uitgevochten. Het nationaliseeren van de school bestaat in niets anders dan in de invoering van de een of andere voertaal, waardoor het onderwijs niet het karakter draagt van eene voor het land vreemde instelling.

Over lang vliegen.

In de „Motorkampioen" schrijft de heer J. H. W. v. d. Muelen over het lang vliegen.

We ontleenen er het volgende aan:

Waarom moet een vlucht onvrijwillig worden afgebroken? We kunnen vier hoofdgroepen van oorzaken onderscheiden:

1e. Het defect raken van een of meer onderdeelen van 't vliegtoestel.

2e. Olie- of benzine-gebrek.

3e. De lichamelijke toestand van de(n) inzittende(n): als bijv. vermoeidheid, duizeligheid, luchtziekte, enz.

4e. Het optreden van ongunstige weersomstandigheden; als bijv.: mist, storm, onweer of jachtsneeuw.

Eenige jaren geleden was de oorzaak van een onvrijwillige landing meest onder rubriek één te vinden; vooral ook, omdat men bij slecht weer toen nog niet opsteeg!

Ook thans komen pannes nog veel voor, gelukkig echter naar verhouding tot het aantal afgevlogen kilometers steeds minder. Momenteel komen storingen aan den motor meer voor dan de pannes aan de overige deelen van de vliegmachine. Vroeger was dit niet in zoo sterke mate 't geval. Herhaaldelijk hoorde men van plotselinge breuk van een der onderdeelen. Bij den Antoinette-eendekker is 't voorgekomen, dat in volle vlucht plotseling een vleugel afbrak. Men denke aan den dood van Laffont en Pola! Ook breuken van hoofdliggers, montants, motorframes, ja zelfs van stuur-mechanismen kwamen voor. Langzamerhand heeft men echter de krachten, die op elk onderdeel werken, beter leeren kennen. Hierdoor werd 't vliegtuig betrouwbaarder en het vliegen veiliger. Pannes aan het vliegtuiggedeelte komen thans in de lucht zel-

BOVENWINDSCHE STEMMEN.

XXVIII.

Zaterdagmorgen, 5 Februari, waren we nog in de kerk, toen plotseling van alle hoogten rondom het AHOY-geroep weerklonk. Pastoor DE GROEN kwam spoedig aanloopen om ons mee te deelen, dat over een half uur de *Ann* naar St. Martin zou vertrekken.

We keken elkander aan, alsof de bliksem was ingeslagen.

„Hoe is dat nu mogelijk om binnen het half uur je te verkleeden, de koffers te pakken en naar de baai te gaan?"

„Ja, maar dan gaat ie weg. De schepen kunnen hier niet ankeren, daar is het water te diep voor, en een boei is er niet."

„Maar Pastoor, 't is gladweg onmogelijk om in zoo'n korten tijd klaar te komen. Dan moeten we op een volgende gelegenheid wachten."

„Dan heb je weer precies hetzelfde. Zoodra de boot binnenkomt, worden de menschen, die mee willen, gewaarschuwd en dan: haast je rep je in een draf naar beneden. Die scheepjes kunnen eenvoudig hier niet langer wachten. Stil liggen kunnen ze niet, want er is geen boei; ze varen heen en weer met half zeil. Langer dan een half uur houden ze dat niet vol, dan gaan ze er liever van door."

„Maar kunnen we dan geen boot huren, die ons op een bepaalden tijd komt halen?"

„Goed, neem de *Ann*; die is nu hier. Zeg maar, wanneer ze terug moet zijn."

„Maandagmorgen negen uur zullen we aan de baai gereed staan om ons in te schepen."

„Afgesproken".

Wat heeft ieder land toch zijn eigenaardigheden!

Op Saba wordt je in volle werkelijkheid aan wal gegooid en weer van 't land afgegooid. Alles moet daar gauw gauw gaan, omdat er geen steiger is en geen boei.

Als het bootje niet vlug genoeg in zee wordt gestooten, krijg je een golf over en wordt je met al de bagage doornat.

We zouden dus Maandag, 7 Februari, zorgen op tijd aan 't strand te staan.

We wisten nu ten minste twee dagen van te voren, wanneer we klaar moesten zijn.

De Sabamenschen zijn aan haastig vertrek gewend en zitten al dagen van te voren reisvaardig. Zoodra hun scheepje geseind wordt, nemen ze hun pakje bij mekaar en gaan op stap de trap af. Maar dat komt weleens verkeerd uit.

't Gebeurt soms, dat de reizigers staan te wachten aan de Fortbaai en dat het scheepje daar niet komen kan wegens wind en weer en stroom. Dan moeten de reizigers hals over kop de trap op en den Ladder weer af om bij Ladderbaai scheep te gaan. Voor geboren bergbeklimmers, als de Sabaneezen zijn, is het een krachttoer, maar voor gewone stervelingen, die geboren werden in het lage land aan de zee, is het gewoon weg geen doen.

Er zat voor ons niets anders op dan geduldig af te wachten tot volle zekerheid was verkregen aan welke baai we konden inschepen.

En toen begon ook onze wedloop

Monseigneur ging te paard voorop en het voetvolk volgde kalmpjes achter hem aan.

Trappen loopen is altijd vermoeiend; af nog erger dan op. Vooral, als de trap bestaat uit een paar honderd ongelijke treden. Ten langen laatste knikken de knieën en dreigen de voeten elk oogenblik om te zwikken. En hoe lager men komt, des te heeter men wordt, uit vermoeidheid en omdat beneden tusschen de bergen de wind u geen koelte toe waaien kan.

Plotseling bij de laatste kronkeling uit het gebergte, ziet men de zee en het strand en de scheepjes. Er waren er nog meer dan toen we kwamen. Het was een drukte van belang. Scheepjes voeren aan en af. Mannen liepen, neen, draafden den berg op met kisten, met balen, met vaten, met koffers, met menschen op hun hoofd. Aan het strand was het een gewirwar, een in en uitsmijten van koopwaren en bagage, het in en uitstappen van reizigers, een gepraat en gelach, alsof het kermis was. Met krachtige slagen roeiden de roeiers de booten in de richting der schepen, die dan met korten zwaai op hen afschoten, alsof ze hen den grond inboren zouden.

Onze *Ann* lag tamelijk ver in zee. We waren te langzaam geweest, en toen Zuster Anna niets zag komen, koos zij het ruime, veilige sop om niet in botsing te komen met de op en neer zeilende scheepjes en de vele roeibootjes.

Wat zou een boei hier goede diensten doen!

En een steiger!!

In het kantoor van den Haven-

den voor. Hiermee is echter niet gezegd, dat er niets meer te beteren zou zijn! Integendeel, late men op den ingeslagen weg voortgaan en er zich speciaal op toeleggen de vliegmachines zoo veilig mogelijk te maken: licht, stevig, snel, met vol doende reservekracht en groote stijgcapaciteit.

Laboratoria- en vliegproeven zullen ons helpen, de beste der beste materialen te leeren kennen.

De tweede hoofdgroep vereischt 't medenemen van zooveel olie en benzine als mogelijkt blijkt; waarbij rekening gehouden moeten worden met de plaatsruimte en het gewicht van de brandstof. Hebben we een toestel met meerdere motoren, dan moet er natuurlijk ook meer benzine meegenomen worden. Dit kan echter ook een grooter vliegtuig gebruiken met grootere draagvlakken en grootere belasting. Hebben we zeer groote reservoirs, dan is 't noodig deze in of dicht bij 't zwaartepunt van 't vliegtuig op te stellen. Een paar honderd liter benzine is een gewicht, dat we niet mogen verwaarloozen. Op 't eind der vlucht mag het toestel niet in een ongunstigeren stand geraken dan in het begin door het verlies van dit gewicht.

Nu we toch bij de motoren zijn, wil ik er nog even op wijzen, dat de thans nog vrij vaak voorkomende storingen hieraan, niet zijn te elimineeren door gebruik van meerdere motoren. Is ons vliegtuig echter zoo geconstrueerd, dat het, met één motor volle kracht draaiend, nog in de lucht kan blijven, dan is hierdoor natuurlijk de betrouwbaarheid en dus de bedrijfszekerheid aanmerkelijk vergroot.

Om zooveel mogelijk aan de oorzaken van de derde hoofdgroep het hoofd te bieden, is naast veiligheid een zekere mate van comfort noodig. In de moderne vliegtuigen zijn de inzittenden reeds vrij goed beschermd tegen den wind en de uitlaatgassen; tegen de koude echter nog geenszins. In de toekomst denken we ons een gezellig aluminium huisje, binnen in met de bekleeding van een luxe-auto, met triplexglasruiten, gemakkelijke zetels en voorzien van alle comfort, dat wij maar wenschen.

Het is wenschelijk dit koetswerk in den romp in te bouwen, zoodat 't stroomlijn profiel niet verloren gaat. Om den bestuurder niet te vermoeien moet de bediening eenvoudig zijn en eveneens geheel van [illegible] gescheiden. Voor zeer lange vluchten is 't wenschelijk, dat meerdere personen elkaar kunnen afwisselen.

Het zwaarst voor den technicus is de strijd tegen de elementen. Wil men een geregelden vliegdienst doorvoeren, dan is men toch nog afhankelijk van het weer. Zoo zullen er wel steeds tijden blijven bestaan, waarop in de toekomstige luchtvaarthavens schepen voor anker liggen te wachten op verbetering der weersomstandigheden. Onze groote Oceaanstoomers wachten immers ook wel op het optrekken van den mist!! Het kan echter ook voorkomen, dat een machine in de lucht door slecht weer overvallen wordt. Dan is het noodzakelijk, dat de inrichting zoodanig is, dat het toestel zoo goed mogelijk weerstand biedt aan de extra krachten, die er op gaan werken. De machine moet stabiel zijn; dat wil meer populair zeggen: het toestel moet door een klein stootje niet uit zijn evenwicht te brengen zijn of beter: na een kleine schommeling hierin weer terugkeeren.

Tenslotte nog eenige beschouwingen over het nut en het doel van langdurige vluchten.

Een groote vlucht kan noodzakelijk zijn voor het snelle vervoer van personen of brieven over zeer belangrijke afstanden. Beursmenschen, die soms duizenden verspeelden, doordat zij eenige uren te laat in een of andere stad aankwamen, ijlpakketten, bijzondere mails en andere zaken zouden van een regelmatig luchtverkeer groot profijt kunnen trekken. In Europa zullen de vluchten echter niet zoolang behoeven te duren. Eerstens zijn de afstanden betrekkelijk gering en ten tweede zullen er binnen afzienbaren tijd wel haast overal gelegenheden voor landingen ingericht worden waar tevens benzine kan ingenomen worden en zoonoodig herstellingen kunnen worden uitgevoerd. Een 24-uursvlucht (de stand van het huidige wereldrecord), zal, als noodzakelijkheid, in Europa wel een zeldzaamheid zijn. In dien tijd kan men immers ruim 2000 K.M. afleggen. Er zijn echter ook plaatsen, waar het onmogelijk is noodlandingen uit te voeren. Ik denk bijv. aan gebergten, bosschen, meren en zeeën. Nu komt het nut van duurvluchten reeds scherper naar voren, om in een ander gebied, den oceaan, als een absolute noodzakelijkheid voorop te staan.

Gelukkig hebben we voor dit gebied onze watervliegtuigen, waarvan de vliegtuigbooten, naar mijn meening, in de toekomst, voor 't transatlantisch snelverkeer, in hoofdzaak zullen gebruikt worden.

Het gewone drijverwatervliegtuig schijnt op het oogenblik nog niet ideaal voor groote overzeevluchten. Toch zijn er wel resultaten op de verschillende hydroplaanwedstrijden bereikt. Hiertegenover is het zonderling, dat de voornaamste overzeevluchten alle op gewone landvliegtuigen zijn uitgevoerd. Reeds in 1909 vloog Blériot op zijn eigen vliegtuig over het Kanaal (38 K.M.). In 1911 sloeg de Franschman luit. Bagdé dit record met een vlucht over een gedeelte der Middellandsche Zee en wel naar Corsica (210 K. M.). Brindejonc vloog over de Oostzee op zijn beroemde Europeesche rondvlucht. Den grootsten afstand over zee vloog echter R. Garros, n.l. 800 K. M. van de Afrikaansche kust over de Middellandsche Zee naar Europa. Dit geschiedde evenals Brindejonc's vlucht, op een Morane Saulnier ééndekker. Als gezegd, waren dit geen van alle watervliegtuigen.

Was vroeger het Kanaal het glanspunt voor een overzeevlucht, thans is ons oog gevestigd op de nog onbereikte wondervlucht over den oceaan. Er zijn reeds verscheidene pogingen hiertoe gedaan. Tot nu toe is het echter noch met een vrijen ballon, noch met een bestuurbaar luchtschip, noch met een motorvliegtuig, gelukt. Er zijn helaas, ook enkele slachtoffers bij deze pogingen gevallen.

Is bij den huidigen stand der luchtvaarttechniek een vlucht over den Oceaan al mogelijk? De beantwoording hiervan is niet gemakkelijk. Men moet aan zooveel dingen zijn aandacht schenken:

1e. aan de luchtvaart zelf

2e. aan de brandstofvoorziening van 't toestel, aan mogelijke opslagplaatsen van benzine, 't zij op schepen, 't zij op de route liggende eilandjes.

3e. aan het gunstige jaargetijde, in verband met de heerschende windrichting, waarvan men zooveel mogelijk partij moet zien te trekken.

4e. aan den te volgen weg.

Tot nu toe is men er niet in geslaagd een afstand van 3500 K.M. (Ierland—New-Foundland) zonder tusschenlanding af te vliegen. Deze route is niet de kleinste overzee-afstand, doch heeft het groote voordeel vrij druk bevaren te worden en daardoor veiliger te zijn. De weg via IJsland-Groenland is onbruikbaar, vooral in den winter. Beter is de Zuidelijke weg van de Kaap-Verdische eilanden regelrecht naar Brazilië. Alles bijeengenomen, geloof ik, dat een poging met een vliegmachine momenteel een groot waagstuk is. Mocht deze, wat ik niet voor absoluut onmogelijk acht, toch slagen, dan zou ons dit toch niet veel dichter bij het luchtverkeer over den Oceaan brengen, daar de betrouwbaarheid hiervan vrijwel tot nul zal naderen. Met een modern luchtschip geloof ik dat de kans van slagen iets grooter is. Valt echter zoo'n schip in zee, dan is het verloren, terwijl een vliegtuigboot nog verscheidene dagen kan blijven drijven en misschien zelfs op eigen gelegenheid op zee varend nog een schip of de naastbijgelegen kust kan bereiken.

Het initiatief.

De bekende Fransche Generaal Zurlinde schrijft in de „Goulois":

„Om de geheele portée te begrijpen van de gebeurtenissen, waaraan wij gaan deelnemen, in het derde jaar van onze krachtinspanning, van onze force, moet men zich herinneren, dat de oorlog vóór alles een strijd is van willen. Het is door het initiatief der krijgsoperaties te nemen, het initiatief van den veldslag, zijn wil trachtende op te leggen aan den tegenstander, dat men tot het succes komt.

Vanaf het begin van den oorlog tot aan de laatste tijden, heeft het initiatief altijd toebehoord aan het hooge Duitsche oppercommando. Het heeft ons zijn manoeuvres, zijn aanvallen, zijn wijze van oorlogvoeren kunnen opleggen, omdat zijn legers meer gereed waren dan de onze, wat betreft het effectief van gewapenden, geoefenden en kaders, zoowel ook wat aangaat oorlogsmateriaal en fabrieken, bestemd om dat oorlogsmateriaal gedurende de operaties te vervangen. Ook omdat de positie van Duitschland tusschen de geallieerden in 't Oosten en 't Westen het in staat stelde om nut te trekken van zijn bewonderenswaardig spoorwegnet, om langs zijn binnenlandsche lijnen te manoeuvreeren en de massa's zijner troepen nu eens naar het eene punt te brengen, dan weer naar het andere, en eindelijk, omdat de Keizer-Generalissimus volkomen vrij was om naar zijn wil te beschikken over al de krachten van Duitschland en Oostenrijk.

Dank zij die voordeelen heeft het Duitsche oppercommando kunnen trachten onze eerste concentratie in verwarring te brengen door ons van 't Noorden uit aan te vallen, door België, door ons tot den slag van Charleroi, toen tot dien aan de Marne te dwingen, toen tot den loopgravenoorlog, door zich achter de Aisne in te graven. Het is dit commando, dat vervolgens de talrijke veldslagen heeft gewild, bestemd om den Noordelijken vleugel van onze legers lam te slaan. Al die plannen, die ten doel hadden, binnen enkele weken de eclatante overwinning van Duitschland te verzekeren, en die gebasseerd waren op een verkeerde appreciatie van onze legers, ten gevolge der gebeurtenissen van 1870, zijn gebroken op de merkwaardige, energieke afweringen van ons oppercommando, op de koelbloedigheid, de waakzaamheid, de promptheid van beslissing van generaal Joffre, op den blik en de kracht van zijn luitenants, op de dapperheid, het entrain, de wonderbaarlijke heldhaftigheid van onze soldaten. Zij hebben geleid tot de glorie van onze legers. Maar het is daarom toch niet minder waar, dat wij veroordeeld waren om te pareeren, en dat het initiatief voortdurend is geweest bij het Duitsche oppercommando.

En hetzelfde is het geval geweest op het Russische front, van het moment af, waarop de keizer, er zich toe bepaalde om onze Fransch-Engelsche legers te surveilleeren, die verplicht waren op kanonnen en munitie te wachten, zich naar de Russen heeft gekeerd, om Polen te overweldigen, en vooral om het leger van onze groote bondgenooten te verpletteren, te vernietigen. Maar ook daar zijn de energieke aftochtmanoeuvres van den grootvorst Nicolaas er in geslaagd het Duitsche plan te verijdelen, en om in al zijn integriteit, den samenhang, de bewonderenswaardige vastheid der Russische legers te handhaven.

* *

In 't begin van 't jaar 1916 kon men constateeren, dat, al waren zij voortdurend verplicht geweest om het initiatief van den vijand te ondergaan, de opercommando's der geallieerden er in geslaagd waren om het op alle fronten af te weren en tegelijkertijd, dat hun situatie zich ruimschoots had verbeterd.

De Russische legers, talrijker dan ooit, merkwaardig goed gecommandeerd, vol vuur en dapperheid, hadden reeds talrijke ravitailleeringen in wapenen, in munitie en in kanonnen ontvangen. Op het Italiaansche front was alles kalm gestemd, in afwachting van het gunstige seizoen, om het offensief te hernemen. Te Saloniki wachtte men op het binnentreden in de linie van de heldhaftige Servische versterkingen.

Op het Fransche front was de vooruitgang enorm. De bewonderenswaardige krachtsinspanningen van Groot-Brittannië hadden haar vruchten gedragen; Talrijke Engelsche legers merkwaardig georganiseerd, gewapend, gecommandeerd, door den dappersten geest bezield, waren ons front komen versterken en strekten zich thans uit van af ons Franco-Belgische corps bij Dixmuiden tot aan de Somme.

Deze machtige versterking had ons in staat gesteld om verscheidene van onze élite-armée-corpsen aan het front te onttrekken die, onder een hen waardig commando, een van de allerkostbaarste massa's vormde om mede te manoeuvreeren.

Aan den anderen kant vloeiden munitie, kanonnen, oorlogsproviand, van allerlei aard ons toe, evenals die van onze onversaagde bondgenooten de Engelschen.

De ure was gekomen om er aan te denken, den Duitschers het initiatief te ontrukken, dat zij tot nu toe hadden kunnen behouden, en om in de lente een algemeen offensief op alle punten te beginnen, om te realiseeren wat onze president van den ministerraad zoo juist gedefinieerd heeft: eenheid van actie op eenheid van front.

Onze vijanden hebben er de lucht van gekregen en hebben niet geaarzeld om onze bedoelingen te dwarsboomen, door onmiddelijk het initiatief te nemen tot een sensationeele operatie. Vandaar de aanval op Verdun, voorbereid met een luxe van artillerie en van troepen zonder voorbeeld en die desniettemin na een begin van succes verijdeld is door den beslissenden geest van generaal du Castelnau, de energie van generaal Pétain en de sublieme dapperheid, toewijding en heldhaftigheid onzer soldaten.

De Duitschers, dit dient te worden toegegeven, hebben moedig volgehouden. Hun aanvallen hebben zich met woede opgevolgd. Maar hun verliezen zijn enorm geweest zij hebben hun beste reserves uitgeput. Zoodat op het oogenblik nu de geallieerden hun „eenheid van actie op eenheid van front" verwezenlijken en op al de operatietooneelen dapper vooruitdringen de Oostenrijkers en Duitschers geen troepen genoeg meer hebben om met behulp van hun binnenlandsche spoorweglijnen in massa's te reageeren, en het initiatief te hernemen.

Het initiatief is definitief naar het andere kamp overgegaan. Het is thans aan hen om den stoot te pareeren. Dát is het, wat ons veroorlooft, niet om overwinning te kraaien — Lloyd George heeft het zoo juist aan de soldaten van Frankrijk geschreven: „dappere mannen beroemen zich niet van tevoren op het succes, dat zij hopen" — maar om, met algeheel vertrouwen de groote gebeurtenissen tegemoet te zien, die zich gedurende het derde jaar, en stellig het laatste jaar, van den oorlog zullen ontwikkelen."

DE OORLOG.

Griekenland heeft er wat op gevonden.

Ja, een Griek is slim!

Van oorlogsverklaring is nog niets gekomen, maar de Ministerraad besloot in overeenstemming met den Koning militaire medewerking te verleenen aan de Verbondenen.

't Menschelijk Vernuft is toch vindingrijk.

Eerst was Griekenland neutraal, met zeer welwillende gezindheid jegens de Verbondenen. Nu blijft Griekenland neutraal, maar verleent militaire medewerking.

De *Sydra*, Spetsia en Psara, plus 4 contratorpedo's hebben zich al bij de Fransche vloot gevoegd.

Met dit al vreezen voor Koning Constantijn.

VENIZELOS is naar Creta vertrokken, dat zich tegen den Koning heeft verklaard en zijn ambtenaren naar huis zond. Het is daar volledig opstand, en niet alleen op Creta, maar ook in Griekenland zelf zijn vele woelige elementen, die niet tevreden zijn met de halfslachtige houding der Regeering.

De Balkancrisis is nog niet opgelost. Overigens wordt er dapper gevochten, maar het valt nog niet te beslissen welken kant het uitgaat.

Aan het Westerfront hebben de Duitschers weer vreeslijke verliezen geleden, aan terrein en aan menschen. Ze brengen het soms tot een offensief, wat hun sterkte verraadt, maar lijden daarbij haast nog erger dan bij hun defensief.

De Verbondenen kunnen nog niet voldoende doorzetten. Het terrein is nog te veel versterkt en moet stuksgewijze veroverd worden; dat houdt te veel tegen en geeft te veel tijd aan den tegenstander.

Maar als heel Noord-Frankrijk en België tot den Rijn toe op deze wijze nu eens versterkt is?

Hoe lang zal het dan nog duren voor dat de Duitscher naar eigen land teruggedreven is? Zal het ooit zoover komen?

Berichten uit de Kolonie.

J. F. L. Romijn.

Morgen, 1 October, zal het vijf en twintig jaar geleden zijn, dat de Heer ROMIJN den militairen dienst verliet als onderofficier en benoemd werd tot Deurwaarder bij het Hof van Justitie en het Kantongerecht alhier.

Deze mededeeling is voor al onze Lezers een echt nieuws, niemand wist van dit zilveren ambtsjubilé des Heeren ROMIJN, ook niet diens Superieuren.

Dat typeert den volijverigen ambtenaar, die stil voor zich heen werkt, stipt en eerlijk, en zelf zich het meest er over verwondert, dat zulk een onbesmette staat van dienst rechtmatige bewondering en groote waardeering wekt.

Als Deurwaarder is de Heer ROMIJN meer gewend aan het harde van zijn plicht.

Daarom juist verdient zulk een bescheiden werker openlijk geëerd op zijn zilveren feest.

De Heer ROMIJN gaf van zijn zestig levensjaren 42 aan 's Lands dienst.

In Aug. 1909 genoot hij de hooge onderscheiding de gouden Eeremedaille van de Oranje-Nassau orde te mogen ontvangen.

Reeds in Febr. 1895 werd hij gerechtigd tot het dragen der Simon Bolivar orde 5e Kl.

De Heer ROMIJN is een verdienstelijk ambtenaar, wien wij gaarne nog hoogere onderscheiding zouden toekennen. Wij wenschen ZEd. van harte geluk.

---

meester rustten we even uit en genoten van het levendig strandbedrijf.

De *Ann* had ons opgemerkt en kwam meer landwaarts heen.

Wij naar 't strand, de boot in. Handjes geven, afscheid nemen, het heerlijke Saba vaarwel gezegd en vooruit duwden ze ons over de rolsteenen de zee in.

Met volle zeilen zwenkte de *Ann* dichter bij, alsof een reuzenvogel met uitstaande vleugels over het water scheer, recht op ons af. Wij langs zij en, zonder ongelukken, aan boord gekomen zochten we een goed zitplaatsje op.

Dat was spoedig gevonden in de reddingsboot. De reisdeken er in uitgespreid, en we hadden een tafel, stoel en bed te gelijk.

Men leert zich behelpen op zee.

Om half tien waren we uitgezeild en volgens berekening zouden we om 3 à 4 uur wel op St. Martin aankomen.

Maar jawel!

We voeren achter Saba om met het noodlottig gevolg, dat de Sabarots alleen wind opving en ons stil liet liggen. Alleen de stroom bracht ons iets vooruit, maar 't was bitter weinig. Zóó hadden we volop gelegenheid de mooie rots met haar grillige kloven en spleten en rijken plantengroei op ons gemak te bewonderen.

Waarom is onze goede Kapitein niet vóór Saba om gegaan, dachten we al, maar we zeiden niets. De man keek zoo beteuterd, dat we medelijden met hem kregen.

Eerst tegen twaalf uur waren we zoover afgedreven, dat we een beetje wind op konden vangen. De zeilen bolden, er kwam vaart in het schip.

Anguilla en St. Martin kwamen al in 't zicht.

't Is zoo lollig varen daar tusschen die Bovenwindsche eilanden! Net, of je niet van huis gaat. St. Eustatius, Saba, St. Martin, je blijft alle drie de eilanden zien. Maar 't is toch een eind weg, want om twee uur waren we bij Anguilla en lagen vlak tegenover Marigot.

En honger dat we kregen, honger! Natuurlijk hadden we iets meegenomen, maar geen volledig middagmaal.

De harde eitjes waren al gauw opgepeuzeld en het bier vond nog sneller zijn weg. Wat heb je aan boord anders te doen in zoo'n roeibootje, volop in de zon? Lezen kan je niet, slapen gaat ook niet. Praten deden we, en dan maar van tijd tot tijd den trommel opengemaakt.

Het was al lang drie uur, 't werd vier, vijf, zes. En met heele langzame streken laveerden we langs Flat Island en Simsonsbay.

't Werd donker.

We hadden honger.

Zouden we voor twaalven nog aankomen? Als Pastoor HARTENDORFF er maar op gerekend heeft?

We begonnen te gapen, werden wee, vervelend, dat het zoo lang duurde.

O stoomverbinding kom, verlos ons van al die reisellende!

De olielampen stonken en vulden onze magen met stank.

We zagen de lichtjes van het fort van Philipsburg maar misten den moed berekeningen te maken over vermoedelijk uur van aankomst. Ziek van honger waren we.

Een doos flikjes redde ons van den hongerdood.

Dat was een blijde vondst, toen we ten einde raad de valiezen nog eens doorzochten, of er niets eetbaars in verborgen lag.

Een zorgzame vriendenhand had deze welkome gave listig tusschen het linnengoed verstopt. We zagen het aan voor een manchettendoos, maar bij opening bleek het, dat je het eten kondt.

De flikjes flikkerden den maag een oogenblik op, daarna kwam er zoo'n raar gevoel; nog erger dan honger!

Bah, wat een reisgelegenheid in de twintigste eeuw!

Geen enkel gemak, volop honger en dorst en stank, en geen vaart in 't schip.

't Was 's avonds negen uur, toen we eindelijk Great Bay binnenvielen.

De Kapitein illumineerde van vreugde.

Een spons werd vol olie gegoten, op een staak gezet en aangestoken. De vlam der hope flikkerde weer op. We waren er dan toch eindelijk. Meer dan 12 uur na ons ontbijt kregen we het middagmaal.

Wordt vervolgd.

Pr. fr. R. J. C. WAHLEN.

Ons Kolenstation.

Het voortbestaan van Curaçao als Kolenstation heeft aan een zijden draad gehangen.

Zooals men weet, heeft de Amerikaansche Regeering te Colon en Bilboa prachtige kolenstations laten oprichten, voorzien van de meest moderne laadtorens. De kolen kon den daar aan de schepen geleverd worden voor 6 dollar de ton.

Als men nu weet, dat alleen de vracht van de op Curaçao ingevoerde steenkolen reeds ± 6 dollar bedraagt, begrijpt men van zelf, dat het Curaçao onmogelijk was met het Kolenstation van Colon te concurreeren.

De Nederlandsche Regeering, en het Koloniaal Bestuur hebben zich het lot van Curaçao aangetrokken en langs diplomatieken weg verkregen, dat het reeds bestaande Kolenstation Curaçao geen concurrentie te duchten zal hebben van Colon en Bilboa.

De lijnen, die gewend waren hier kolen in te nemen, zullen voortaan te Colon slechts zooveel mogen bunkeren, dat zij Curaçao kunnen bereiken.

Het gevolg van dezen maatregel was, dat de Spaansche en Italiaansche boot weer op Curacao hun kolen innemen, evenals vroeger.

Een bizonder woord van dank verdient zeer zeker de Weledelgestr. Heer D. M. Sasso, Consul der Nederlanden te Panama. Deze Hollandsche Consul heeft zich bizonder voor onze Kolonie geïnteresseerd.

Het Onderwijs Congres.

Uit de Nederlandsche Bladen vernemen wij, dat bij de opening van het Onderwijscongres de zending van Curaçao nog niet aanwezig was. Ze stond nog onuitgepakt te Rotterdam.

Of die zending nog aangekomen is voor de sluiting, moet de volgende Mail ons melden.

Erg jammer vinden wij het, dat een zending, welke hier zoo goed werd voorbereid en op tijd verzonden, niet tot haar volle recht gekomen is op de Onderwijstentoonstelling. Misschien zelfs in het geheel niet ontpakt werd.

Bij wien ligt de schuld van dit alles?

St. Jozefs-Gezellen.

De Openbare voorstelling, toegankelijk voor het Publiek, zal plaats hebben Donderdag 5 en Zondag 8 October a. s.

Het doel dezer uitvoering is bekend. We hopen, dat de Katholieke Instelling, de St. Jozeft-Gezellen Vereenigiug, daadwerkelijken steun moge ondervinden van de Curaçaosche bevolking De bijwoning van een goed voorbereide dramatische uitvoering is daartoe wel een heel makkelijk en aangenaam middel.

Philharmonisch Orkest.

Het keurig samengesteld program van het Concert door het Orkest in het Kraaije te geven op Vrijdag a. s. zal wel de noodige liefhebbers lokken. Vorige uitvoeringen hebben aan de Leden een goeden naam gegeven, welken zij zullen weten hoog te houden.

Het concert is gratis voor de contribueerende begunstigers en toegankelijk tegen betaling van fl. 1 voor niet leden.

Wij wenschen den ijverigen Directeur en zijn Orkest veel succes.

Nieuw Bedrijf.

Onder dit hoofd namen wij verleden week een berichtje over uit *De Vrijmoedige*, dat echter eenige verbetering en uitbreiding behoeft.

De Firma Maduro heeft van den Heer Godden *Motet* gekocht, dat onmiddelijk grenst aan haar kolenstation. Hierdoor zijn de Heeren Maduro eigenaars geworden van een lang doorloopend stuk terrein, dat zich uitstrekt langs het achterste gedeelte van den Westkant der haven en van het Schottegat.

Op deze gronden langs het water zullen flinke opslagplaatsen gebouwd worden. De ondiepe inham, waar jarenlang het ijzeren wrak lag, wordt gedempt, zoodat de werf recht doorloopt.

Gebruik makend van hun waterrecht zijn de Heeren Maduro deze week begonnen met den aanlog van nieuwe steigers bewesten en beoosten de Juliana-werf.

De palen voor deze steigers zullen niet van gewapend beton ge maakt worden, maar van greenheart-hout, dat elk oogenblik uit Demerara kan aankomen. Misschien, dat dan later ook een meer moderne scheepstimmerwerf wordt opgericht, en wie weet, krijgen we daar in de buurt ook nog wel een droogdok.

Deze beide inrichtingen behooren bij de verdere ontwikkeling van ons havenbedrijf, dat is zeker; het is slechts de vraag, of voldoende steun en samenwerking van reeders en scheepseigenaren de uitvoering mogelijk maken en bespoedigen.

S. E. L. Maduro & Sons.

Nu het Grootbedrijf zich gevestigd heeft op Curaçao, de handel en scheepvaart toenemen en er veel meer omgnat dan vroeger in onze Kolonie, wordt behoefte gevoeld aan een volledig bankiershuis.

De firma S. E. L. Maduro & Sons heeft zulk een huis gesticht met een Kapitaal van f 1.000,000.

Deze firma belast zich met den koop en verkoop en het incasseeren van wissels op alle plaatsen der wereld.

Zij neemt geld in deposito en opent rekening-courant.

Zij biedt zich aan voor telegrafische transferten, koop en verkoop van buitenlandsch bankpapier en munten.

Zij disconteert laag papier op binnen- en buitenland. Beleent producten, aandeelen en andere roerende goederen.

In één woord, Zij is bereid tot het geven van alle mogelijke faciliteiten aan den Handel.

Van harte verheugen wij ons over de opening van dit Bankiershuis. Het is weer een bewijs, dat de Heeren Maduro hun tijd begrijpen en er mee mede te gaan.

Het groote nut voor den Handel, 't Vreemdelingenverkeer en Particulieren van dergelijke instelling zal door een ieder voldoende worden ingezien. Dat men dan ook al gemeen zijn steun en medewerking verleene.

Zoo gaat Curaçao vooruit! Mocht het Gouvernement ook eenige faciliteiten kunnen verleenen om de werking van dit Bankiershuis te vergemakkelijken, dan hopen wij, dat het Koloniaal Bestuur niet in gebreke zal blijven te doen wat het vermag.

Na den oorlog zal de verdere ontwikkeling der Kolonie wel grootendeels overgelaten worden aan het initiatief der Ingezetenen.

Het bestaan van een goed werkend Bankiershuis zal uitbreiding van handel, scheepvaart en industrie ten zeerste bevorderen.

Dankbetuiging.

Ontvangen van de firma Ellis & Dania een proeffleschje en reclamebrochures voor de likeur Crême Yvette.

Hoog bezoek.

De Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, bracht op Dinsdag ll. een bezoek aan de Emmaschool en Vrijdagmorgen een bezoek aan de Wilhelminaschool.

Onderwijs.

Bij resolutie van den minister van koloniën, is J. H. Sprockel, te Tilburg, gesteld ter beschikking van den gouverneur van Curaçao, om te worden benoemd tot onderwijzer 1ste klasse in die kolonie.

Stct.

Boekenschouw.

Letterkundige Opstellen van Mgr. A. M. C. van Cooth.

Pater Molkenboer heeft een fraai en duurzaam monument opgericht op het graf van rector van Cooth. In het volle licht ten voete uit staat diens beeld voor ons in sprekende gelijkenis.

De verzamelde opstellen zijn critisch gekozen en typeeren de figuur van den vereerden schrijver volkomen. Wij zien hem voor ons den Priester-letterkundige, fijn klassiek gevormd in de school van Broere, veelzijdig ontwikkeld, begaafd met een zuiver gevoel voor het schoone, de ziel en leider van het tijd schrift *De Katholiek*. De jongeren, die weinig van Broere gehoord hebben, leeren dien grooten Hollandschen Priesterdichter kennen uit van Cooth en worden opgewekt tot persoonlijke kennismaking. De letterkundige beweging van 80 gaat ons weder voorbij. Wij ontvangen geestdriftvolle herinneringen aan Schaepman, Leo XIII, Guido Gezelle, Felix Rutten, Rembrandt.

Vol piëteit, met oprechte gevoelens van dankbaarheid en vereering schreef Pater Molkenboer de inleiding, waarin hij met zorg verzamelde alle elementen die kenschetsend zijn voor den mensch in Mgr. van Cooth.

Het werk, een kloek boek van bij de 300 blz, is uitgegeven te Amsterdam bij de firma C. L. van Langenhuysen. Ingenaaid kost het f 2,75, gebonden f 3,25.

Zielkunde, door Is. Vogels S. J. Bij denzelfden uitgever is de Derde Druk verschenen van bovengenoemde *Zielkunde*. Dat in Nederland een derde uitgave van deze wijsgerige verhandeling verschijnen kon, pleit sterk voor de populaire, bevattelijke wijze van behandeling dezer afgetrokken stof. Zoo langzamerhand wil een ontwikkeld mensch, leeraar, onderwijzer, opvoedkundige, toch ook wel iets meer weten van het innerlijke van den mensch, het voornaamste gedeelte van zijn wezen.

Dat hij daarover kort, juist en helder kan worden ingelicht in een prettig geschreven Hollandsch boek is een heele aanwinst.

Ingenaaid kost het f 1 50, gebonden f 2.00.

Het Brood Gods, Dertig oefeningen vóór en na de H. Communie, en de gebruikelijke Katholieke gebeden, door Augustinus Lehmkuhl S. J.

Dit boekje prijst zich zelve aan. De samensteller is een der meest bekende theologanten van onzen tijd. Hij heeft het geschreven juist met het oog op de veelvuldige communie, om aan de godvruchtige ziel een rijke afwisseling te bieden van volledige voorbereiding en dankzegging en toch niet den daartoe vastgestelden tijd te overschrijden.

Wij wenschen het in veler handen. De Nederlandsche bewerking van het oorspronkelijk Duitsche boekje is een uitstekende vertaling. Het werd zeer net uitgegeven bij Van Langenhuysen en is daar tegen f 1,25 te verkrijgen.

Plantages.

Stond de uitgezaaide maïs op vele plantages mooi tengevolge van de overvloedige regens van den laatsten tijd, thans dreigt de rupsenplaag de opgewekte verwachting den bodem in te slaan.

Wij hebben *zelfs vernomen*, dat hier en daar den geheele aanplant in korten tijd kaal gewreten is. Men heeft ons ook verteld van een geval, waarin de plaag zulke afmetingen heeft aangenomen, dat de runderen niet bestand bleken tegen den door de rupsen veroorzaakten overlast en het veld moesten verlaten.

De Cur. Crt.

Bekendmaking.

Het publiek wordt er aan herinnerd dat de thans in gebruik zijnde frankeerzegels van 15, 22½, 25, 30 en 50 cent, f 1 50 en f 2.50 met ingang van den 1sten October e. k. ingetrokken zullen worden, en dat gedurende de maand October gelegenheid zal bestaan de ingetrokken zegels in te wisselen tegen zegels van dezelfde waarde of tegen geld.

Officieele Berichten.

Aan den Havenmeester en Loods alhier C. B. Debrot is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den onderwijzer 2de klasse aan de Hendrikschool alhier G. Troost is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend.

Mej. J. S. H. Forbes, tijdelijk onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelminaschool alhier, is tijdelijk werkzaam gesteld aan de Hendrikschool.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Poulina Alberto, Teodora Dacosta, Mariana Diastrana, Samuel Edgyr, Maria Ekmeiro, B. Gorsiro, Arestina Henriques, Matilda, Sicilia Cul Mante, Ambrosina Panuflé, L. del Portillo, Isabel Riet, Julian F. Rovina, Johanna Silberie, Emilia Stekman, Petronilia Streder, Remilia Vibo, Ramon Zapata, Petronilia Zenchi.

Aangeteekende stukken: Henries Mateos.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 29 September 1916.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	—
ZOUT per vat van 180 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.07
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.50
id. per KG. 2e kw.	„ 0.40
HUIDEN per K.G.	„ 1.50
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.50
WOL per K.G.	„ 0.15
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.55
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 3.87½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 8,50
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.30
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
1 van 25 c.M. of minder f.	
STROOHOEDEN (latai):	
Kwaliteit X per dozijn	f 1.12½
Kwaliteit XX per dozijn	f 1.75

Para Evitarse Desengaños

tómese solamente la Emulsión que por tres generaciones ha probado su poderoso alcance como alimento y como medicina

LA

EMULSION de SCOTT

(*La Original—Perfeccionada—Insustituible*)

¶ Para todas las enfermedades del pecho y pulmones.

¶ Eficaz en toda época del año.

¶ Para ambos sexos y todas las edades.

288

Buitenland.

Uit El Paso, Texas, komt de tijding dat het eerste gewapende treffen tusschen de Legalistasten, een nieuwe partij in Mexico, en de Carranzistas heeft plaats gehad.

Manuël Ochoa, de Villista-Generaal die Juarez overgaf aan de constitutioneele Regeering l.l., December, was onder zekere voorwaarden amnestie verleend.

Onlangs echter heeft hij die tot dien tijd een wijkplaats had gevonden in El Paso, de Rio Grande overgestoken met eenigen van zijn volgers om den omwentelingezinden Mariano Tames te bereiken.

Hij werd echter door Mexicaansche douane-beambten gevangen ge nomen en te Guadaloupe bewaard.

Hij heeft nu onlangs kans gezien om te ontvluchten, door een der bewakers zijn geweer af te nemen en dood te schieten.

Daarna heeft hij met een paar zijner volgers de vlucht genomen, en is nog niet ontdekt.

Er is nog geen sprake van voorloopig, dat de toestand aan de Zuidergrenzen van dien aard is, dat de Amerikaansche troepen successievelijk naar huis zouden kunnen terugkeeren.

Veeleer schijnt het dat dubbele waakzaamheid en voorzorg noodig is aan de Rio Grande en andere grenslijnen in het Zuiden.

Thans is door het Gouvernement last gegeven om 12.000 man troepen meer naar de Mexicaansche frontieren, te zenden, en gaan mannen van de Nat. Garde van Ohio, Vermont en Kentucky met spoed daarheen. Zij zullen zich vereenigen met de krijgsmacht die Generaal Funston alreedes tot zijne beschikking heeft.

De bijeenkomsten der Vereenigde Amerikaansche-Mexicaansche Commissie zullen te Portsmouth, N. H. worden gehouden en waarschijnlijk heden een aanvang nemen.

Aan de Amerikaansche leden der Commissie is als Secretaris toegevoegd, Professor Leo Rowe.

De Staatssecretaris Lansing en de Mexicaansche Gezant Arredondo zullen beiden tegenwoordig zijn in de samenkomst te New York.

Soldaten van het front terug naar hun Staten.

Het Gouvernement heeft orders gegeven dat 15,000 man troepen, die zich thans aan de Mexicaansche grenzen bevinden, terug moeten keeren naar hunne mobilisatie kampen, in de Staten waar zij thuis behooren.

Generaal Funston zendt nu terug 3 regimenten van New York 2 van New Jersey, 2 van Illinois, 2 van Missouri, en van California, Oregon, Washington en Louisiana elk 1.

Een Amerikaansch Oorlogsschip Vergaan.

Uit Santo Domingo komt de tijding dat de gewapende kruiser Memphis, die vroeger Tennessee heette, en die in de wateren bij het eiland dienst deed in verband met de revolutie die op Santo Domingo was uitgebroken, door een soort zeebeving en plotselinge bodemverheffing op de rotsen van de buitenhaven is geworpen.

Men vreest dat bij dit ongeluk ook menschenlevens zijn verloren gegaan.

Alle vuren onder de ketels werden door het instroomende water gebluscht.

De kanonneerboot Castine slaagde er in door in zee te gaan aan 't gevaar te ontkomen.

Volgens niet officieële berichten bij het Departement van Marine ontvangen zou de bemanning van de Memphis gered zijn.

De Memphis is 14,000 ton groot en heeft machines die 23,000 paardekrachten kunnen ontwikkelen.

Dit schip is het vlaggeschip van dekruisersflottielje der Amerikaansche Atlantische vloot, en stond onder bevel van kapitein E. L. Beach.

Nadere berichten melden dat nog 1 doode meer te betreuren is bij het ongeluk dat de Memphis heeft getroffen.

Voorts zijn 2 officieren en vijf minderen ernstig gewond en 67 anderen licht gewond.

Verdronken zijn meer dan 20 manschappen.

Door het springen van de groote stoompijp werden velen in de machinekamers gewond, en stierven aan hunne wonden later drie machinisten.

Het schip zelf is een kompleet wrak geworden.

De Volksstem.

— Bijna 12,000 gevallen van kinderverlamming werden aangegeven in 38 staten sinds 1 Jan. van dit jaar. Ondanks de New York epidemie wordt door Dr. Wade Frost, van de publieke dienst, gemeld, dat een merkwaardig punt in de ziekte is, dat het erger van karakter is op het land dan in de steden.

— De Shipping-bill, vroeger door het Huis aangenomen, is nu ook door den Senaat aangenomen. Volgens de bepalingen, zal er eene commissie van 5 man benoemd worden, wiens taak het zal zijn, om de koopvaardijvloot uit te breiden, rechtstreeks of door tusschenkomst van corporaties, door den aanbouw of aankoop van schepen eene vloot in het leven te roepen.

— Eene winst van meer dan $ 1,000,000 per week werd gemaakt door de Ford Motor company te Detroit, Mich, gedurende het jaar eindigende 31 Juli, volgens het financiëele rapport afgegeven. Het jaar's bedrijf bereikte een totaal van $ 206.867 347, het jaar's profijt was $ 59,994,118. Contant voorhanden en in banken bedroeg $ 52,550,771. In 1912 bedroeg het beschikbare contant, $ 6,400,000. Totaal mannen werkende in alle afdeelingen is 49,870. Van deze ontvangen 36,626 vijf dollars daags of meer, zegt het rapport. Meer dan 27,000 van deze mannen werken te Detroit. Henry Ford zegt dat het grootste gedeelte van het profijt zal gebruikt worden in de uitbreiding van de zaken der onderneming.

Engeland.

— De toekomstige burgemeester van Londen zal wederom een katholiek zijn, n.l. William K. Dunn. Roomsche mayors zijn de laatste jaren geen zeldzaamheid in de grootste handelsstad der wereld. Denk slechts aan Sir S. Kwill en P. de Keyzer.

Japan.

— De Japansche regeering heeft 254,000.000 jen aangevraagd voor den bouw van oorlogsschepen. Deze moeten binnen 6 jaar klaar zijn.
Amerika en Japan wapenen zich.

China.

— Een bericht uit China vermeldt dat Li Luanhang, de nieuwe president van China, een Christen is en tot de katholieke Kerk behoort. Hij is een staatsman van breede symphatieën, en is steeds een tegenstander geweest van de partij, die het confuncianisme als staatsgodsdienst wilde verklaren.

De oorlogsverklaring van Roemenië.

Hoewel de Roemeensche regeering reeds sedert maanden haar militaire voorbereidingen trof, die voor het geval het ernst werd, slechts tegen de grenzen van Hongarije gericht konden zijn, koesterde zij klaarblijkelijk nog de hoop Oostenrijk–Hongarije op het laatste oogenblik nog te kunnen verrassen en te overrompelen. Volgens de manier, waarop zij de oorlogsverklaring te Weenen liet overhandigen, kan zij ten minste geen ander doel hebben gehad.

Van bevoegde zijde wordt over de gebeurtenis het volgende nog mee gedeeld: Zondagavond om kwart voor negen verscheen de Roemeensche gezant, prins Mauro Cordato op het ministerie van buitenlandsche zaken en overhandigde den dienstdoenden ambtenaar in het kabinet van den minister de nota, waarin de oorlogsverklaring was opgenomen. Deze nota is gedateerd 27 Augustus negen uur 's avonds en was voorzien van de handteekening van Porumbaru, den minister van buitenlandsche zaken van Roemenië. Deze nota moet derhalve niet telegrafisch doch schriftelijk aan het Roemeensche gezantschap zijn toegezonden. Natuurlijk is dit niet Zaterdag kunnen geschieden, doch de nota is ongetwijfeld reeds voor eenigen tijd uit Boekarest naar Weenen gezonden en heeft waarschijnlijk reeds eenige dagen in den lessenaar van den Roemeenschen gezant gelegen. Dat Roemenië Oostenrijk wilde overrompelen, blijkt ook nog uit een aantal andere feiten.

Het publiek te Boekarest was zondagvoormiddag nog over het algemeen overtuigd, dat de kroonraad voor het handhaven van een neutrale politiek zou stemmen en men had zich over de alarmeerende berichten van de Russisch-gezinde bladen, waarin aangekondigd werd, dat de beslissing anders zou uitvallen, geërgerd.

Ook het feit, dat de Zondag gekozen werd om de nota te overhandigen, toont aan, dat Bratianoe Oostenrijk–Hongarije dacht te overrompelen. Italië heeft indertijd zijn oorlogsverklaring ook op een Zondag doen overhandigen. Te Rome en te Boekarest heeft men dus klaarblijkelijk aangenomen, dat Zondag op den Ballhausplatz geen ambtenaar aanwezig zou zijn, die bevoegd was om de oorlogsverklaring in ontvangst te nemen, en dat de nota dus 's nachts zou blijven liggen, waardoor men een voorsprong van enkele uren zou krijgen voor de militaire operaties.

Over den verderen inhoud van de nota en vooral over de redenen, welke de Roemeensche regeering voor haar oorlogsverklaring aanvoert, is op dit oogenblik nog niets naders bekend gemaakt.

Julius Andrassy zeide in een onderhoud met een vertegenwoordiger van de „Az Est"; Roemenië's oorlogsverklaring is eenvoudig een rooversaanval. Een ontzettende omkoperij heeft dezen oorlog voorbereid. Wij zijn niet bevreesd daar Zevenburgen van nature zeer sterk is. Wij hebben reeds lang met dit gevaar rekening gehouden en zijn niet onvoorbereid. Alle Hongaren weten, dat zij voor hun bestaan strijden. Zonder Zevenburgen bestaat er geen Hongarije en is ook geen Hongarije denkbaar. Wij moeten tot den laatsten man vechten en het verschrikkelijke kwaad wreken.

Misschien is Roemenië door het voortdringen van Bulgarije op het front van Saloniki tot een spoediger ingrijpen gebracht, doch deze berekening zal Roemenië niet veel helpen. De strategische ligging van Roemenië, dat tusschen Bulgarije en ons ingeklemd ligt, is zoo ongunstig mogelijk. Het grootste gedeelte van de Roemeensche boeren is bevreesd voor den oorlog en ook sommige politici zijn er van overtuigd, dat Roemenië nagels in zijn eigen doodkist slaat. Wat er ook moge gebeuren, wij zullen tot onzen laatsten ademtocht strijden en ons niet van onzen schat laten berooven, zonder welken wij niet kunnen leven.

De voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, Paul Boethy, verklaarde. Het is de entente door gebruikmaking van de gemeenste middelen gelukt, Roemenië tot den oorlog te drijven. De Hongaarsche natie zal met de grootste vastberadenheid den trouweloozen roovers aanval van zijn buurman wreken en het duivelsche plan van onze tegenstanders zal mislukken tengevolge van onze eigen kracht en die van onze bondgenooten. Wij mogen deze nieuwste wending niet geringschatten, doch wij kunnen vol vertrouwen de toekomst tegemoet zien.

De „Wiener Allgem. Ztg." schrijft: Roemenië is er niet voor teruggeschrikt in de plaats van 't bondsverdrag de oorlogsverklaring te stellen. De Roemeensche staatslieden mogen zich er op beroepen dat Roemenië met den Driebond verbonden was, en dat met de afscheiding van Italië ook de verplichting van Roemenië ophield.

Daartegenover moet echter vastgesteld worden, dat de Driebond met onze alliantie met Roemenië in het geheel niets te maken heeft, daar ons bondgenootschap met Roemenië reeds vóór dat met Italië bestond. Het zou ook niet te verwonderen zijn, als de Roemeensche staatlieden zouden beweren, dat het bondgenootschap met de monarchie gericht was op het behoud van den vrede en dus, daar de oorlog uitgebroken is, niet meer geldt.

Ten slotte zou het ons niet verwonderen, als Roemenië zou beweren, dat wij den status quo op den Balkan hadden verstoord, ofschoon door het bondgenootschap met ons de status quo gewaarborgd had moeten zijn.

Blijkbaar vergeten de Roemenen geheel en al, dat zij zelf in 1913, kort na de hernieuwing van het bondgenootschap, de geweldige verandering in den status quo op den Balkan hebben bewerkt.

Het „Vehtuhrblatt" schrijft: Roemenië acht het tijdstip gekomen om zijn onwaardig spel van den Balkan-oorlog te herhalen.

Met rustig vertrouwen zien wij ook dezen onwaardige in het kamp onzer vijanden treden. De woorden van graaf Karolyi zullen bewaarheid worden: In de Zevenburgsche bergen zullen de aanvallers geen menschen, maar tijgers vinden.

De bladen wijzen op de volkomen overeenstemming in het trouweloze optreden van Roemenië en Italië

De speculatie van Roemenië om een oogst in te palmen door de legers der groote mogendheden voorbereid, zal een mislukking blijken. De centrale mogendheden zallen zeker haar wapens ook zegerijk naar deze zijde weten te keeren De geschiedenis zal toonen, dat Roemenië zich evenzeer verrekende als Italië.

„De „Times" heet de beslissing van Roemenië welkom. Deze beslissing voegt bij de militaire sterkte van het verbond een groote troepenmacht van goedopgeleide en goeduitgeruste soldaten met een trotsche traditie. Deze troepenmacht komt in actie op een strategisch deel der uitgestrekte linie op een oogenblik, waarop het optreden van dezen nieuwen factor van buitengewone hulp belooft te zijn voor ons en een buitengewone teleurstelling voor onze vijanden.

De *Daily News* zegt: Terwijl de centrale mogendheden beginnen te ontwaren, dat hunne linie dun wordt en de toevoer van nieuwe afdeelingen uitgeput is, is de toeneming van de hulpbronnen der verbondenen met een half millioen man een feit van buitengewoon belang. De strategische positie van Roemenië is niet minder belangrijk.

Doch het feit alleen der interventie valt op Europa met de kracht van een einduitspraak.

De *Daily Mail* wenscht Roemenie met haar keuze geluk. Geen doodelijker slag is aan de Duitschers in dezen oorlog toegebracht dan haar toetreden tot het groote verbond.

De *Morning Post* meent, dat Roemenië's oorlogsverklaring een onmiskenbaar voorteeken is van het einde.

De *Daily Telegraph* schrijft, dat de oorlog een nieuwe phase is ingetreden, die zich waarschijnlijk sneller en sensationeeler zal ontwikkelen, dan wij sedert het begin hebben gezien.

De balans der militaire macht in den Balkan is in één nacht geheel veranderd. Wij kunnen er zeker van zijn, dat het einde van den oorlog plotseling verscheidene maanden meer naderbij is gebracht.

De munitiefabrieken in Engeland.

Londres 1 Augustus. (R.O.) De minister van munitis meldt, dat wederom 124 instellingen tot gecontroleerde munitiefabrieken verklaard zijn. Het totaal aantal gecontroleerde fabrieken, dat onder het ministerie van munitie staat, bedraagt op het oogenblik 4052.

Minister Thomas in de munitiefabrieken.

Parijs 1 Augustus (Havas). De minister van munitie Albert Thomas heeft gisteren een bezoek gebracht aan de munitiefabrieken in de streek van Lytros. Terugkeerende van het Somme-front moest hij aan de werklieden den dank van het leger overbrengen voor de verpletterende massa materiaal en munitie, welke ter beschikking der troepen gesteld was. Dank zij de onophoudelijk toenemende productie der fabrieken kostte het jongste offensief weinig menschenlevens.

Thomas haalde het geval aan van een brigade, die aan den aanval van den 1sten Juli had deelgenomen en slechts 5 zwaar gewonden had.

De minister spoorde de werklieden met alle kracht aan om hun krachtsinspanning te verdubbelen en tot volkomen uitputting daar te werken. Mij tot u richtende, voegde hij er aan toe, wil ik u vragen om niettegenstaande alle vermoeienis, niettegenstaande de hitte der zomerdagen, niettegenstaande de zwaarte van twee jaar arbeid vol te houden, zoolang als dit noodig is. I wil u vragen om den arbeid voort te zetten, tot ziekte, vermoeienis en uitputting. Het gaat om de toekomst van het land, de ongeschondenheid van het vaderland der volkeren.

The Farmer Knows
"Pittsburgh PERFECT" Electrically Welded FENCE can be trusted

"Pittsburgh Perfect"
Wire Fencing is *best* all through.

THE BEST WIRE — The wire is drawn from a special quality of open hearth material—tough, pliable, strong, long lived like old-time iron wire. It is the finest fencing wire possible to manufacture.

Galvanizing Perfect — Heavily galvanized by our own new and perfect process, the wire is positively moisture-proof. The fact that

All Stay Wires and Line Wires are Electrically Welded
not only eliminates the weakening and moisture-gathering wraps, clamps and ties, but practically transforms the fence into one *piece* of perforated steel.
THE WELD

No Waste Wire / No Waste Weight — There is no waste wire to make useless weight; instead, heavier wire is used and *all* the weight is *fence*. Stay wires being of the same size as line wires, the

"Pittsburgh Perfect" Fence is the Strongest in the World
73 Styles and sizes, adapted to every purpose—FIELD, FARM, RANCH LAWN, POULTRY.
EVERY ROD GUARANTEED PERFECT.

J. H. E. JOUBERT
IJzerstraat No 39
CURAÇAO

Exclusive Agent for the Dutch W...

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910
„ Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van den 1sten Maart 1915 t/m den 31sten Augustus 1915 onder Nos. **7060 M**, t/m **6497 O**, zal plaats hebben op *Donderdag* den **5en Oct.** a.s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 30en Sept. 1916.

De Voorzitter,

4 C. S. GORSIRA.

Personas Delicadas,

Las personas flacas que faltan de fuerzas i vigor, emprendimiento, etc., hallarán i en la Emulsión de Scott un auxiliar ideal y eficaz para adquirir plena salud. Lleva nutrición á todas partes del organismo, sangre, nervios, músculos, etc. Es en realidad un gran tónico:

„En mi práctica he obtenido siempre brillantes resultados con la combinación feliz titulada „Emulsión de Scott," y se explica tal efecto, pues ella une la acción tónica de los hipofosfitos con la eminentemente nutritiva del aceite de hígado de bacalao. Así es que un organismo debilitado se beneficia de modo rápido al tomarla." Dr. Rafael Jelambí, Caracas, Venezuela. 2

CONCERT

van het

Curaçaosch Philharmonisch Orkest

op

Vrijdag, 6 Oct. 1916, des avonds om half negen, in het gebouw No. 42 Curaçaostraat, Overzijde.

TOEGANGSPRIJS fl. 1.

PROGRAMMA.

1. Ouverture Raymond. — A. Thomas (Orkest.)
2. Fragmenten uit de Opera Rigoletto. — G. Verdi. „
3. Simple Aveu. — F. Thomé. } Voor viool, fluit en piano.
4. Serenade. — A. Titl. }
5. Fragmenten uit de Opera Tosca. — G. Puccini. (Orkest.)
6. Adagio Cantabile. } Uit het Septet Op. 20 v. Beeth. — Gearangeerd voor viool, viola, fluit, clarinet en piano.
7. Thema met variaties. }
8. Concertstuk No. 3, van W. Popp, Solo fluit, met begeleiding van viool, viola, clarinet en piano.
9. Adagio uit de Sonate pathétique van Beethoven. (Orkest.)
10. Hongaarsche Dans No. 6 van Brahms.

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD

„LUZ DIAMANTE"

VAN

Longman & Martinez.

NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 38 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank. Volkomen veilig.

1 Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.

HAVEN-NIEUWS

VAN 23 SEPT. — 7 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	P W Johnson	23 Sept	New York	23 Sept	Maracaibo
Merida	A Johanson	25 „	Maracaibo	25 „	La Guayra
Merida	A Johanson	27 „	La Guayra	28 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	28 „	Maracaibo	28 „	NewYork
Philadelphia	G W Goodman	2 Oct	New York	2 Oct	New York
Oranje Nasau	D Haamoot	21 Sept	New York	21 Sept	Tocacas
Merida	A Johanson	2 Oct	Maracaibo	3 Oct	Maracaibo
Tellus	Th G Schenk	29 Sept.	Amsterdam	30 Sept	New York
Pr Willem I	J P v d Borden	1 Oct	New York	2 Oct	New-York
Oranje Nassau	D Haasnoot	27 Sept	Tucacas	27 Sept	New York
Zulia	S S Morris	7 „	New York	7 „	Maracaibo

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Amadeo V	23 Sept	Maracaibo	*Pluma de oro*	24 Sept	Vela de Coro
Dreadnought H	24 „	St Kitto	*Lady C*	23 „	Maracaibo
Ariminta H	25 „	Pto Cabello	*Carlota H*	25 „	Maracaibo
Segunda Marta	25 „	Rio Hacha	*9 de Abril*	25 „	Maracaibo
Lelia H	26 „	Maracaibo	*Camia H*	25 „	Vela de Coro
Petroria H	27 „	Guadaloup	*Arminta*	29 „	Pto Cabello
La Providencia	28 „	VeladeCoro	*Alix H*	27 „	Aruba
Frieda H	28 „	Rio Hacha	*Lelia H*	28 „	Bonaire
Silfide H	29 „	Maracaibo	*La Providencia*	28 „	Vela de Coro